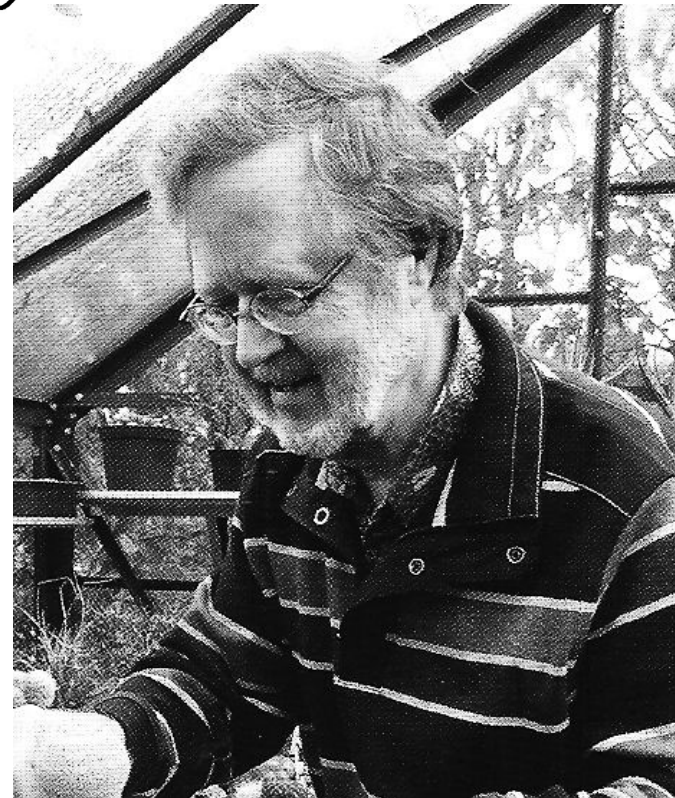

Afdelingsnieuws

SUCCULENTA

110

MAAS EN PEEL

WINTER 2017

Omslag: Op 5 december 2013 overleed Jan Jaap de Morree op 65-jarige leeftijd. Hij was geboren in 1948 en bracht zijn jeugd door in Breda. Na de middelbare school studeerde hij biologie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Daarna werd hij docent fysiologie aan de Haagse Hogeschool. In 2011 stopte hij met zijn actieve loopbaan.

De liefde voor succulenten werd hem als het ware met de paplepel ingegeven, want zijn vader had al een kasje met cactussen. Hij hield zich vooral bezig met klein blijvende soorten als grootbloemige Mammillaria 's, Turbinicarpussen, Sulcorebutia' s en Epithelantha' s.

Buiten de succulenten genoot de natuur zijn belangstelling. Met zijn gezin ondernam hij vele voettochten.

Vanaf 1971 verschenen er in Succulenta vele artikelen van zijn hand. In 1989 werd hij lid van de redactie van het tijdschrift, terwijl artikelen van hem bleven verschijnen.

AFDELINGSNIEUWS

Nr. 110 winter 2017 28^e jaargang
Kwartaalblad van SUCCULENTA
MAAS & PEEL

Redactie: Jack Schraets

Red. adres: Geuldersedijk 2

5944 NH Arcen

Tel. 077-4732913

Email: j.a.schraets@hccnet.nl

2017

Jack Schraets

Het jaar 2018 nadert ras. Een terugblik op het (bijna) voorbijge jaar 2017 is dan toegestaan.

In onze afd. stierf op 23 april Bert Kuijpers na een lidmaatschap van meer dan 40 jaren. De vroegere secretaris van de afd. Martien Senders was hem op 13 januari voorgegaan. Van de leden moest Rob Boers een zware operatie ondergaan, waarvan hij goed geneest. Oud-voorzitter Jack Schraets werd in juli getroffen door een (lichte) hersenbloeding, waarvan hij denkt vrijwel volledig te zijn genezen. Johan Schets, die al langer ziek was, heeft zijn plantenverzameling geheel moeten opgeven, omdat hij de verzameling niet meer kon verzorgen.

De afd. heeft in 2017 weer een Exotische Plantenbeurs gehouden. Deze keer in het Plantencentrum Velden. Het resultaat was zodanig, dat men besloten heeft dit in 2018 te herhalen.

Ieder jaar worden er tegenwoordig een aantal bijeenkomsten buiten LimianZ gehouden. Daarvan waren er twee in de Jochumhof en één bij de fam. Van Eck in Baexem. De bijeenkomsten in de Jochumhof worden beschreven als doe-avonden. Helaas kan een deel van leden niet veel doen tijdens deze doe-avonden, omdat ze daartoe niet in staat zijn.

Over de excursie in het Belgische kunt U het artikel daarover in het vorige nummer van het afd. Nieuws van Harrie Knapen lezen. Het spijt me dat ik daar niet bij kon zijn.

Veel van de andere avonden heb ik helaas moeten wissen, maar het lijkt me dat er wel wat meer sprekers mogen komen in de naaste toekomst.

Tenslotte wens ik U en de afdeling een voorspoedig 2018 toe met voor de afdeling een aantal nieuwe leden en voor de huidige leden een goede gezondheid.

Als daarbij het jaar 2018 ons veel zon en warmte biedt kan het in de kassen ook nog fijn worden!

Als plantenliefhebber probeer je ook eens wat anders. We hebben een onooglijk plantje gekocht, een stuk verdikte wortel met 2 blaadjes. Het is dat de verkoper een plant (als voorbeeld) erbij had staan, anders had hij ze nooit verkocht. Enkele weken later waren de blaadjes verschrompeld en wekte het geheel de indruk en miskoop van de beurs te zijn.

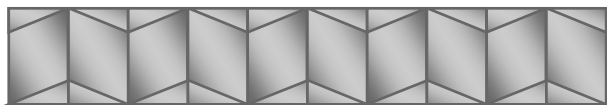
Toch maar laten staan en weer eens enkele weken later zijn de stukjes wortel uit gaan lopen en hebben inmiddels mooie planten gevormd.

Een *Gynura sp Vietnam*, familie van de *Gynura aurantiaca*. Die laatste is een plant die iedereen wel kent paarse bladeren bezet met vele fluwelen haartjes. Dit is een variëteit daarop., bladeren glad aan de bovenkant groen en onderop paars. Heel

hele mooie combinatie, haast onwerkelijk.

Wordt in Vietnam als een soort van spinazie gegeten omdat het geneeskrachtig zou zijn.

Een plant met verdikte wortels waarvan iedere stukje wortel weer een nieuwe plant oplevert. Benieuwd wat het gaat worden, soms probeer je eens iets. Weliswaar geen cactus of iets wat erop lijkt maar toch iets leuk. Mogelijk kunnen we de plant (wortel) volgend jaar zelf weer vermeerderen.

Activiteiten 2018 (onder voorbehoud)

23 jan	Lezing Anny en Jan Linden 'Zuid Afrika een gastvrij land'.
27 febr.	ALV te Venlo, Limianz met stukje plantherkenning.
27 maart	Doe-avond in de Jochumhof (Steyl)
24 april	Verloting, verder nog in te vullen.
21 mei	Landelijke open kas.
22 mei	Lezing Huub Caelen over zaaien.
10 juni	Cactusbeurs Maas & Peel te Velden.
26 juni	Buitenbijeekomst.
28 aug.	Doe-avond in de Jochumhof (Steyl).
25 sept.	Nog in te vullen.
23 okt.	Interactieve plantherkenning.
27 nov.	Nog in te vullen.
18 dec.	Foto's en presentaties van leden.

Van de Redactie

Jack Schraets

Tot mijn genoegen kan ik U mededelen, dat de artsen verklaard hebben, dat mijn gezondheid weer goed is. Volgens hen was mijn hersenbloeding stomme pech en was mijn kans op hernieuwde problemen even groot (of klein) als bij ieder ander.

Zelf kan ik U vertellen, dat ik me goed voel, maar dat mijn lichamelijke vermogens toch wel wat zijn verminderd. Maar ik voel me prima zolang ik me maar niet al teveel inspan.

ELK en Gynura sp Vietnam

Williejan Rooijackers

Wat bezielt iemand toch om voor dag en dauw op te staan om vervolgens 230 kilometer te rijden?

Om daarna de hele dag tussen een mensenmenigte rond te sjokken en daarna weer diezelfde reis terug te rijden.

Toen ik 's-morgens om half zeven opstond wist ik het nog. Om goed zeven uur 's-avonds net thuis, doodmoe en stijf gezeten, toen twijfelde ik toch even. Na het eten heb ik naar de nieuwe aanwinsten gekeken en ik weet het weer: Ik heb een hobby en nog wel een hele mooie ook.

De aankopen:

Een *Albuca humilis*, *Monadenium invenustum* (caudexachtig), *Euphorbia polygona* cristaat, *Parodia subterranea*, *Lobivia rauschii*, *Strombocactus disciformis*, een stuk of 15 verschillende *Euphorbia*'s (kleintjes zoals *capsaintemariensis*) en twee potten met zaailingen.

Bij het verpotten enkele leuke verrassingen, de *Albuca* bleek twee stuks te zijn. De *Lobivia rauschii* leek op een pot met een zeer sterk spruitende plant doch het waren drie planten met diverse nieuwe bollekes.

De potten met 1 misschien al wel 2 jarige zaailingen:

Een pot met 35 *Ariocarpus furfuraceus* en de andere pot ongeveer 60 *Ariocarpus trigonus*. En dat allemaal voor respectievelijk 3 en 6 euro. De vraag wordt: wat ga je eraan overhouden.

Ach, daar heb ik wel vertrouwen in. Vorig jaar had ik bij dezelfde verkoper een potje met 30 stuks *Ariocarpus retusus* gekocht. Een winter, een jaar later, heb ik er nog 26. Ze zijn niet echt groter geworden maar staan er wel goed bij. Bij mij krijgen ze ook wat minder water.

Even iets over de beurs zelf. De beurs was iets groter dan vorig jaar. In de ochtenduren was het erg druk en in de middag was het een stuk rustiger. In de tent was het vochtig warm, soms zelfs te warm. Uiteraard moest je eerst goed kijken en dan pas kopen want dezelfde plant werd vaak met grote prijsverschillen aangeboden. Een enkele verkoper was verdwaald of in het verkeerde weekend. De goud en juwelenbeurs was echt ergens anders. Verder heb je nog het feest van de herkenning. Iedere rij kom je een of meerdere "cactusvrienden" tegen.

worden. Wij mochten zelfs bij het veranderen niet helpen, dat zouden de kinderen voor hun rekening nemen.

Zoon Johan verscheen met een kraan en slaagde erin met de machine de modder in de vijver opzij te duwen, zodat hij de folie er in gedeeltes uit kon halen. Dochter Andrea bracht die folie vervolgens met een aanhanger naar de stort in Blerick.

Daarna werden de bergen door Johan aangepakt. De grond werd door zeven van de puinbrokken gescheiden. Daarna werd het puin met een vrachtwagen naar een steenbrekerij gebracht. In totaal werd zo 67,5 ton puin afgevoerd. De grond werd tenslotte in het gat gebracht, zodat het geheel op dit moment een hele kale vlakke is. Ook werden enkele fruitbomen geroid, die na ruim 20 jaar wel vele jaren vruchten hadden gedragen maar waarvan we nog nooit een rijpe vrucht hadden geproefd, omdat vogels er eerder bij waren als wij. Bovendien waren de kersenbomen ziek. De stronken van deze bomen werden onder in de voormalige vijver gedumpt en daarna bedekt met grond. De kleine takken werden versnipperd en de stammen zullen in de toekomst iemand nog de nodige warmte leveren in houtkachel of open haard.

En zo ziet het er November 2017 uit! Ziet U de vijver nog?

Gedachten van een voorzitter 7

Williejan Rooijackers

Van diverse kanten goed nieuws. Jack Schraets herstelt erg goed en de operatie van Rob Boers is goed verlopen. Ook zijn herstel gaat erg goed.

De doe-avond in de Jochumhof, niet superdruk bezocht maar zeker niet slecht. Hier en daar had een enkeling het vergeten of was een week te laat. Wederom allerlei leuke dingen gedaan.

Uitgelopen agaven die spontaan omhoog kwamen verwijderd, bloemresten verwijderd, enkele grote zuilen die tegen het dak groeiden gekortwiekt. Verpot, geschilderd, gepoetst en ga maar door.

Bovenal was het gezellig. Ruim voldoende tijd om met elkaar (over planten) te praten, herinneringen te delen en ervaringen uit te wisselen. Misschien hebt U er iets over op facebook gezien. Het was een zeer geslaagde avond.

Tussen de bedrijven door heb ik in de Jochumhof nog een gesprek gehad met de voorzitter van de botanische tuin. Die gaf onder andere aan dat de gemeente Venlo in het begin van het jaar alle verenigingen en instellingen medegedeeld heeft de subsidiekraan geheel dicht te draaien. Tevens zou men wat er nog over zou zijn aan het einde van het jaar terug moeten geven. Dit geldt ook voor gemeentemonumenten en beschermde dorpsgezichten en dergelijke. Het bestuur heeft mede daarom dit jaar een aantal dakplaten van de kas laten vervangen.

Tevens wordt de constructie aan de binnenzijde van de kas nog geschilderd. Men is doende met het beluchtingssysteem; mogelijk wordt dat ook nog vervangen. Dan is er een iets andere opzet met de verkoop van de planten. Voorheen ging een deel naar de horeca en een deel naar de tuin. Nu gaat de opbrengst naar de tuin en komt volledig ten goede aan de tuin. Gelet op de toekomst (10 jaren-visie) is het streven van het bestuur (Jochumhof) om uiteraard de zaak draaiende te houden en daarmee ook de kas. De vraagstelling is: Wat kan Maas en Peel daarin betekenen?

We hebben inmiddels de twee doe-avonden en we hebben de bereidheid waar nodig bij te springen. Dat zal veelal in een kleinere setting zijn b.v. leeghalen van een plantbed of iets dergelijks.

Ook wij, Maas en Peel, zien het belang van de verzameling / de kas voor ons als vereniging maar ook als onderdeel van de botanische tuin. Daaraan willen wij

zeker een bijdrage leveren.

De ELK is inmiddels ook weer geweest. Dat blijft een bijzondere ervaring. Daarom heb ik er maar een apart artikel over geschreven.

Het werd overigens toch een week vol planten, een lid dat er mee stopt en iets met een kerk.

Onlangs was ik nog bij Johan Schets geweest, ik had de stille hoop dat hij zijn resterende planten (hij had al veel opgeruimd) over zou houden en toch nog een beetje van zijn hobby kon genieten.

Dat mocht dus niet zo zijn, hij heeft inmiddels via Harry gevraagd of deze een deel van zijn planten wilde hebben en de rest komt ten behoeve van de vereniging. Dat betekent dat we een verloting kunnen houden en de overige planten gaan naar de Jochumhof. Helaas zullen er ook wel een paar in een groen bak verdwijnen. Het betekent ook dat we een liefhebber gaan missen.

Johan Schets, een bevlogen liefhebber, groot kenner van Thelocactus en later ook van Mammillaria.

Het is triest te zien wat ziekte met een mens doet en daarmee ook met diens verzameling. Johan heeft de moeilijke beslissing genomen ermee te stoppen. Gelukkig wil Harry het grootste gedeelte van de Thelocactusen bij hem onderbrengen. Daarmee blijft een deel bijeen en kan hij desgewenst altijd nog eens gaan kijken. Samen met Harry heb ik alles opgehaald, een grote dubbelassige aanhanger stampvol en de auto ook erg vol. Het was meer, veel meer dat we vooraf gedacht hadden.

Terug in Asten de Thelo's apart gezet, de echt slechte planten bijeen en vervolgens planten uitgezocht voor een verloting. Alles wat er toen nog overbleef, nog steeds die grote aanhanger helemaal vol, voor de Jochumhof.

Diezelfde week hadden Harry, Rik en ik nog een afspraak in een kerk. Mogelijk heeft U daar al iets van gezien op facebook en anders kunt U het artikel lezen dat Rik hierover geschreven heeft.

In het kort een bijzondere plek, erg grote planten en een hoop gedoe om ze vervoerd te krijgen. Wat erg mooi is dat het meeste hiervan ook naar de Jochumhof is gegaan. Van de kerk naar de tuin van de pater, mooi toch.

Twee dagen planten ophalen en wegbrengen dan nog diverse zaken zoals convocatie, lezingen en dergelijke. Hoog tijd om mijn aandacht te verleggen naar het meisje.

Ledenbijeenkomst 26 september, kort gesproken over wolluis en spint en waar je op moet letten bij de aanschaf van bestrijdingsmiddelen. Daarna een aantal planten van Will bekeken en getracht deze van een naam te voorzien. Dat ging redelijk, blijkt overigens wel dat we vaak meer weten over zeldzame/moeilijke planten dan over planten die vaker voorkomen. Daar hebben we de bijzondere

Veranderingen bij Arcen

Jack Schraets

We hebben een grote tuin, Riet en ik.

Een deel van die tuin hebben we meer dan 20 jaar verzorgd. U hebt hem wel eens gezien. Een grote vijver met daarin waterlelies (het waren er oorspronkelijk maar 3 of 4!) en daar achter twee bergen met rotsplanten, een beekje met watervalletjes.

De tuin in 2002

Het meeste groeide er fantastisch. Vooral datgene, wat we gemeenlijk als onkruid betitelen. Uitblinkers waren vooral paardenstaarten (*Equisetum*), kweek (bij ons puinen genoemd, *Elytrigia*),

schapenzuring (*Rumex*) en een grassoort, die men hier vogelvoet noemt en die ondanks het ontbreken van een geslachtsnaam een van de vervelendste onkruiden is. Als je die namelijk uittrekt en het lukt je om de hele plant uit de grond te trekken, heb je een behoorlijk gat gekregen, omdat er een enorm wortelstelsel aan de plant zit. Een voordeel is alleen, dat de plant eenjarig is en pas vrij laat in het seizoen verschijnt.

De laatste jaren werd het steeds moeilijker om te voorkomen dat deze ongewenste gasten de tuin gingen overheersen.

Al voordat ik mijn gezondheid (tijdelijk) kwijt raakte waren we met elkaar aan het piekeren hoe dat verder moest. We voelden allebei, dat het geen lolletje meer was om de tuin op deze manier in stand te houden.

Toen ik ziek werd gingen we in conclaaf met de kinderen en besloten werd om het tuingedeelte te egaliseren en in te zaaien met gras. Als ik dan zou zorgen voor een goede zitmaaier, kon het geheel er toch netjes gaan uitzien. En voor zover gewenst kunnen er nog altijd een aantal struikjes of perkjes gemaakt

ten die mee konden, die ik gelukkig wel nog thuis kon plaatsen. Deze waren ook een stuk makkelijker mee te nemen dan de twee grote Euphorbia's. De eerste van de twee bleek gelukkig nog relatief licht te zijn, zij het niet dat ie toch nog erg gehecht aan deze kerk bleek: Enkele takken waren achter de hengel van het raam gegroeid. Maar gezien deze Euphorbia toch een honderdtal vertakkingen had, kon die er wel enkele missen en moest ie toch loslaten. Door 'm goed stevig vast te houden kregen wij hem de kruiwagen in getild en uiteindelijk op de aanhangwagen. Hierbij merkte Harrie ook meteen op dat dit toch de eerste keer was in zijn leven dat hij met een kruiwagen door de kerk heeft gereden. Voor alles een eerste keer zeg ik maar.

De tweede Euphorbia, naast het altaar, bleek helaas een stuk moeilijker te vervoeren. Na even overleg zagen wij geen andere keus dan er het mes in te zetten, aangezien de plant de rit niet heelhuids zou kunnen halen. Dus met pijn in het hart werden er twee grote stukken van de planten gemaakt. Het voelde alsof het gezicht uit de Mona Lisa gezaagd werd om in een kleiner frame te kunnen stoppen. Een doodzonde in de kerk! Gelukkig stond de pastoor er wel vlakbij, dus kon er meteen gebiecht worden.

Na de planten en stekken in de aanhangwagen te hebben geladen, mochten wij nog even bij de pastoor in de kas komen kijken, waar een vrij diverse verzameling te zien was met cactussen, vetplanten, orchideeën en Tillandsia's. Het was te zien dat de pastoor genoot van al wat leeft.

Na de bezichtiging vervolgden wij onze weg naar het Jochumhof en bleek er toch nog één lichtpuntje te zijn aan het moeten snoeien van deze prachtige Euphorbia: Nu er twee stukken waren, kon één stuk naar het Jochumhof en het ander kon ik houden. Beide stukken zouden in zo'n 10/20 jaar weer kunnen groeien naar hun oorspronkelijke grootte, waardoor er uiteindelijk twee kunstwerken van gemaakt zijn. En zo had ik dus toch nog een eigen exemplaar thuis staan.

De pastoor bij zijn verzameling

foto's van Paul bekeken. Het was een leuke avond, veel interactie. Jammer dat we even 20 minuten moeten rommelen met de laptop. Hopelijk is dat de volgende keer opgelost.

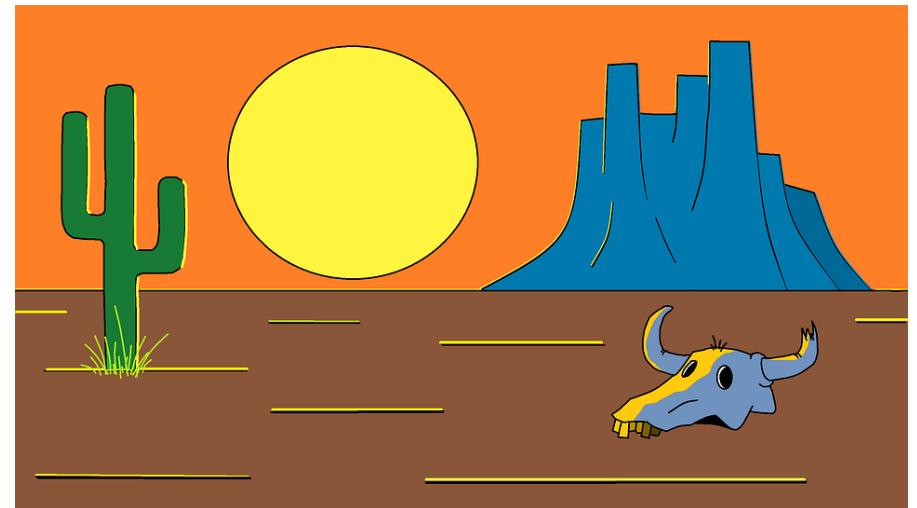
Inmiddels heeft de familie van Eck hun zaak, KEDA, geopend. Wij waren er een weekje later. Er was veel veranderd sinds de vorige keer. Mooi bedrijf dat alleen maar nog mooier kan worden. Een aanwinst voor alle liefhebbers.

De oktober bijeenkomst staat weer voor de deur. Dat betekent in dit geval enkele drukke dagen. Voor de quiz de foto's, ruim 250, bewerken zodat je uiteindelijk ongeveer 55 planten in de presentatie hebt. Vervolgens de presentatie in elkaar zetten. Een heel gedoe maar ook wel leuk, met de avond zelf als iedereen probeert te achterhalen wat de juiste naam is.

De oktoberbijeenkomst, een leuke verloting waarbij iedereen wel met enkele planten naar huis ging. Tevens de interactieve plantherkenning, zonder computerproblemen. Een leuke avond waarbij we duidelijk gepraat hebben over, nagedacht hebben over en bezig geweest zijn met planten.

En zo nadert het einde van het succulentenseizoen. Iedereen maakt de boel winterklaar en vervolgens valt de hobby een beetje stil. Het is nu (terwijl ik dit schrijf) midden november, de teksten zijn voor het decembernummer. Eigenlijk zou je dus iets moeten zeggen over het jaar en ook over het komende jaar. Dat schuif ik deze keer door naar het nieuwe jaar, naar het eerste nummer. Dan loopt dat mooi gelijk met de start van de hobby in het nieuwe jaar.

Uiteraard wel even van de gelegenheid gebruik maken om iedereen alvast fijne feestdagen te wensen en een fantastisch gezond gelukkig en groeizaam 2018.

Bijzondere dingen in de kas (2)

Cristaatgroei of Kamvorming. Kam en Bandvorming kunnen zowel in de natuur als in de cultuur ontstaan bij allerlei planten. Er zijn regelmatig afwijkingen. Zoals gevulde bloemen, bont-gekleurde bladeren, gedraaide takken, afwijkende bloemen, bandvorming. Met name en zeer bekend zijn de paardenbloem en de bandwilg. Maar ook de bekende hanenkam conifeer. Een bijzondere conifeer met specifieke hanenkammen. Die zitten meestal aan de uiteinden van de takken. Bij cactus-

sen en vetplanten komen ook regelmatig kam- en rotsvormingen voor. Ze worden wel monstrositeiten genoemd. Cactussen die dit verschijnsel vertonen, hebben in plaats van een groeipunt een groot aantal groeipunten. Ze groeien aan elkaar en liggen als een kam op een lijn. Uit zaad winnen van cristaten is geen zekerheid. En bloemen in cristaten komt ook veel minder voor. De cristaten zijn ook moeilijker te stekken. Ook zijn ze moeilijker op eigen wortel te

krijgen. De enige goede methode is enten op een krachtige onderstam, die geeft meer voeding en maakt de ent sterker. Van cristaten heb ik weer wat foto's gemaakt uit mijn verzameling. Zoals de prachtige *Pachycereus marginatus cristata* op foto een. Deze cristaat van de normaal als zuil vorm groeiende cactus is wel heel mooi gevormd. Hij groeit in Mexico. Daar worden de zuilen veel gebruikt als erf afscheiding. Ze worden

Pachycereus marginatus cristata

Monvillea spegazzinii fa. cristata

Harrie Knapen

in 2018 deze nieuwe, modernere kerk te gaan slopen en in de plaats daarvoor weer de kerk achter de toren te bouwen, zoals die vroeger ooit is geweest. Dit plan heeft zowel voor- als tegenstanders, waarbij de tegenstanders dit zonde vinden van die nieuwe kerk, terwijl voorstanders (zoals ik) het gebouw toch al niet zo mooi vonden. Maar dat is een discussie voor een ander artikel.

Toen ik pasgeleden in die gedachtenismis zat, kwam mijn tante naderhand naar mij toe. Zij vertelde, dat de planten in die kerk weg moesten voor het gebouw gesloopt zou worden en gezien ze wist dat ik bij een vereniging hiervoor zat, zou ik vast wel weten of er iemand (of ikzelf) interesse zou hebben. Persoonlijk ben ik een erg groot fan van Euphorbia's, dus ik begon al meteen te dromen over het bezit van deze twee grote planten. Helaas echter had ik hier niet de ruimte voor. Nu is een bekend verschijnsel bij de cactusliefhebber dat deze zin wel vaker uitgesproken wordt, om uiteindelijk alsnog met 20 nieuwe planten thuis te komen, maar helaas, hier kon dat toch echt niet! Ze waren te groot en lomp om ieder jaar naar binnen en buiten te slepen en ik vreesde dat ik hiermee deze prachtige planten uiteindelijk alleen maar aan hun einde zou brengen.

Maar ik had nog een ander idee. Misschien konden ze bij de Jochumhof terecht. Bijkomend voordeel was dan ook dat de gehele afdeling (en ook andere mensen) van deze planten konden genieten en ik ze kon bekijken wanneer ik wou.

Op onze doe-avond in augustus vroeg ik dan ook aan Nol of er voor deze planten nog plek was in de kas. Ik was verheugd om te horen dat er voor deze planten wel plaats was naast de grote *Euphorbia ammak* bij de entree van de kas. Op de bestuursvergadering de volgende dag besprak ik dit plan en spraken we af om de maand daarop met drie van onze bestuursleden, ik, Harrie en Willie-

jan, de planten op te gaan halen in deze kerk. Aldus kwamen wij enkele weken later op zaterdagochtend bij de kerk aan met een grote aanhanger achter de auto. Buiten de twee Euphorbia's waren er dus ook een hoop andere plan-

Alles klaar voor de Jochumhof

Doodzonde in de kerk

De kerk in Son

Rik Coenen

Naast de kerk in Son en Breugel woont een pastoor die door mijn achterneefjes de “cactuspastoor” wordt genoemd. Zij gaan regelmatig bij hem langs omdat mijn tante, hun oma, hulp is in de kerk daar. Ook zelf ben ik er wel ooit geweest, omdat mijn tante weet

dat ik en de pastoor dezelfde hobby delen. Behalve de kas in zijn achtertuin heeft hij ook enkele grotere planten die de kerk zelf versieren. Hieronder enkele Agaven en twee Euphorbia's van zo'n 3.5 meter hoog, die te groot waren geworden om nog ieder jaar binnen en buiten te zetten. Ook toen ik eerder dit jaar weer in die kerk zat vanwege een gedachtenis viel het me op wat een apart maar toch leuk gezicht dat was, zo'n grote Euphorbia naast het altaar. Ergens zelfs nog niet eens zo heel raar om zo'n grote “candelabrum” daar te hebben staan. (Ok, waarschijnlijk is het een ingens, geen candelabrum, maar ik kon het woordgrapje niet laten).

De kerk zelf stamt uit begin zestiger jaren. Het is gebouwd toen de oude kerk bijna volledig afgebrand was, waarbij enkel de toren nog overeind is gebleven en er vandaag de dag nog staat. Nu is besloten om

Het mes erin

wel 3;5 meter hoog. De bloemen zijn roze tot groenachtig van kleur en 5 cm in doorsnee. De vrucht is van geel tot rood met stekels en bevat veel zwarte zaden. En dan de welbekende *Monvillea spegazzinii* fa. *cristata* op foto nummer twee. Deze mooi gekleurde plant maakt ook regelmatig gewoon recht groeiende vormen. Hij is al mooi door zijn gemarmerde stengels. En dan de opvallende cristaatvorm. Hij bloeit niet als cristaat. Maar als oorspronkelijke plant komen er des te meer bloemen. Ze zijn rood van kleur en 10 tot 15 cm lang. Ze bloeien alleen in de nacht. En dan op de derde foto de prachtige kam van de *Mammillaria perbella* met zijn bruine streep die midden over de kam loopt en waar maar zelden een bloemetje op verschijnt, maar dat is niet erg want hij is alleen om de vorm al interessant. En als laatste in dit verhaaltje de bekende *Echinocactus grusonii* v. *brevispinus* met zowel de normale vorm als de cristaatvorm samen aan een plant. Dit is wel de vorm met korte bedoorning. Deze kort bedoornde soort van *E. grusonii* is een plant bloeit pas als de crèmekleurige wol zich heeft gevormd. Boven op de plant zie je dan de bruine pluusjes in een kring op de plant te voorschijn komen. Deze openen zich en zijn geel van kleur. Ze zijn vrij makkelijk te kweken. Het is belangrijk dat de grond niet te nat wordt en een goede drainage

Mammillaria perbella

Echinocactus grusonii v. *brevispinus*

heeft. Ze willen slechts een korte winterrust en moeten bijna helemaal droog worden gehouden in de wintermaanden.

Chlorofyl of Bladgroen. Bladgroen of chlorofyl is de groene bladkleurstof van planten die zich in de chloroplasten bevindt. En met behulp waarvan zij licht opvangen en de energie daarvan omzetten in chemische ener-

gie. Die wordt gebruikt voor fotosynthese. De groene kleur van chlorofyl is toe te schrijven aan sterke absorptie. Die het vertoont in het rode en blauwe deel van het spectrum. Alleen de groene kleur wordt teruggekaatst. Chlorofyl heeft de eigenschap de energie van licht, meestal zonlicht, bruikbaar te kunnen maken voor fotosynthese.

Ook zijn er chlorofylloze soorten die altijd geënt worden op onderstammen die de stoffen van de fotosynthese aanlevert. In 1945 vond een Japanner door puur toeval de eerste gekleurde mutatie van de *Gymnocalycium mihanovichii* v. *friedrichii*. Sindsdien zijn er talloze andere vormen verkregen door middel van verschillende, meestal geheime behandelingen. Er zijn rode, gele, roze, witte, zwarte en gemengde vormen. Ook zijn er de *Chamaecereus sylvestrii*, *Astrophytum asterias* en een *Neochilenia*. Ik heb wat foto's genomen uit mijn verzameling. Te beginnen met op foto een de *Gymnocalycium horstii*. Met een volledig gele rib, en twee ribben zijn groengeel van kleur. En de drie andere ribben zijn volledig groen. De *Gymnocalycium horstii* groeit op rotsen in

Gymnocalycium horstii

pampa graslanden in oost Paraguay, Zuid Brazilië en Noord Argentinië. Ze hebben dus een groot verspreidingsgebied. Het is een opvallende grote cactus. Meestal solitair groeiend. En als hij wat ouder is wil hij ook wel eens een kluster vormen. Prachtig bloeiend met roze bloemen. En heel gemakkelijk te kweken. Hij heeft in de zomer wat meer water nodig. En als hij in de winter droog gehouden wordt kan hij zelfs wat vorst verdragen. Dan heb ik op foto twee een *Mammillaria marksiana*. Met slechts enkele gele tepels. Ik hoop dat dit door blijft gaan want dat ziet leuk uit. Deze soort

Mammillaria marksiana

Mammillaria gummifera

groeit in de Sonarawoestijn in Mexico. Op een hoogte van 400 tot 2000 meter. Op kalkstenen kliffen. Deze *Mammillaria* is een leuk uitzien plantje. Met witte wol en dunne gele stekels. En een fel geelgroen bloemetje. Het is een makkelijk plantje. Een eenvoudige verzorging. In de zomer regelmatig wat water maar niet over de kop gieten. Want dan verliest hij zijn witte wol. Een juiste pot met luchtige grond dan heb je geen problemen. Dan heb ik op foto drie de *Mammillaria gummifera*. Met een tiental gele tepels met een groen streepje er boven op. Van oorsprong groeiend in Texas New Mexico. Op kalksteenachtige grond. Op een hoogte tot 2000 meter. Een solitair groeiende plant. Het is geen moeilijk plant. Flink wat zon en regelmatig water. Een makkelijk plantje in de verzameling. Met zijn witte beharing tussen de doornen. En als allerlaatste foto van dit verhaal heb ik iets heel anders. De *Cintia knizeii* met zijn oranjegele kleur. Of dit ook te maken heeft met chlorofyl of dat het een aparte vorm is weet ik niet. Zijn groeipunt is wel groen. Maar het is een mooi plantje. Hij vind zijn oorsprong in Bolivia. Groeiend op een hoogte van 3000 tot 4000 meter. Hij is gevonden door Karel Knize. De plant heeft een grote penwortel. En de bloem is geel van kleur. Vermeerderen door zaaien of stekken. De planten die geënt zijn scheuren vaak door te snelle groei. Het plantenlichaam is groen met een paarse gloed. Of deze plant nu een andere soort is of een afwijking ik weet het niet. Maar mooi is het wel.

Cintia knizeii